

σίων; Τίνας τάχα λέγει ὑποδουλωθέντας ὑπὸ τοῖς Ῥωμαίοις; ἄρα γε τοὺς κατὰ τὸν ΣΤ' αἰῶνα εἰσβαλόντας Ἀλθανοὺς; Τῆς αὐτῆς ἀξίας εἶνε καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ παρατιθέμεναι μαρτυρίαι. Περί μυστηριώδους λαοῦ, ἀναρπάσαντος μίαν ἐπαρχίαν, δηλ. τὴν Πελοπόννησον, οὐδεὶς ἐν αὐταῖς λόγος.

Παρατήρησις Β'. Περιεμένομεν ν' ἀναγνώσωμεν μαρτυρίας καὶ ἀποδείξεις, ἔστω καὶ ὁμοίας ἀξίας, καὶ περὶ τοῦ ἄλλου ἡμίσεος τοῦ θέματος τοῦ κ. Σάθα, ὅτι οἱ Πελοποννήσιοι ἐθεώρουν τοὺς καταδρομεῖς τούτους ὡς ἀδελφοὺς καὶ ἐλευθερωτάς. Ἄλλ' ὁ κ. Σάθας μᾶς ἀφίνει ἐνταῦθα εἰς τὸ σκότος.

Γ'. Θέμα. Ὁ μυστηριώδης οὗτος λαὸς, προβαίνει διδάσκων ὁ κ. Σάθας, ἀνεγνώριζε μέχρι τέλους τοῦ Η' αἰῶνος τὴν ἐπικυριαρχίαν τῶν ἐν Οὐγγαρίᾳ Ἀβάρων. Διὰ τοῦτο βλέπομεν, λέγει, αὐτοὺς τρέμοντας ὑπὸ φόβου ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ τῆς ἥττης αὐτῶν ὑπὸ τοῦ Μ. Καρόλου.

Μαρτυρικαὶ ἀποδείξεις. Μοναχὸς τις Jagallensis, «De rebus bellicis Caroli Magni» λέγει τάδε: De Macedonibus autem vel Achivis quid dicam; Qui jam jam magnitudinem vestram plus se fluctibus oppressuram pavitant;

Παρατήρησις. Μακεδόνες καὶ Ἀχαιοὶ ἐνταῦθα εἶνε, κατὰ τὸν κ. Σάθαν, οἱ ἐν Πελοποννήσῳ Ἀλθανοί. Καὶ πρὸς ἐπίρρωσιν τῆς γνώμης του, μᾶς παραπέμπει εἰς τινὰ Poëtam Saxonem, ὅστις ὀνομάζει Ἀχαιοὺς τοὺς κατοίκους τῆς Ἀχαΐας (qui appelle aussi Achivi les habitants de l'Achaïe). Κατὰ τῆς λογικῆς τοιούτων ἀποδείξεων τί ἔχει τις νὰ ἀντείπῃ;

Δ'. Θέμα. Τέλος ὁ μυστηριώδης οὗτος λαὸς ἀπολύπτεται ὅτι εἶνε οἱ ὁμόφυλοί μας Ἀλθανοί.

Μαρτυρικαὶ ἀποδείξεις. Ὁ Σύρος χρονογράφος Ἀβουλφράγιος ἢ Βαρ-Εβραῖος ὀνομάζει τοὺς ὑπὸ Σταυρακίου (783 μ. Χ.) αἰχμαλωτισθέντας ἐν Πελοποννήσῳ βαρβάρους οὐχὶ Σκλαβίνους ἢ Σθλαβίνους, ὡς ἅπαντες οἱ γνωστοὶ Βυζάντιοι χρονογράφοι (εἶνε αἱ λέξεις τοῦ κ. Σάθα) ἀλλ' Ἀραβας. Τοῦτο τὸ ὄνομα τῶν Ἀβάρων εἶνε δάνειον. Ὁ Χαλκοκονδύλης (τοῦ ΙΕ' αἰῶνος) μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ ἀληθές αὐτῶν ὄνομα· διότι λέγει πού, ὅτι κατὰ τὴν Ἀχαΐαν Ἀραβαῖοι φέουν ἄνδρες Ἀλθανοί. Ἀρα οἱ Σθλαβίνοι, ἢ Ἀβαρες, ἢ Ἀραβες ἦσαν Ἀλθανοί. Ὁ ἔδει δεῖξαι.

Παρατήρησις. Ἦτο χρόνος ὅτε προσέθετο ὁ Παράδεισος καὶ ἡ Κόλασις ἄλλα εἰς λογοπαίγνια. Ἴδου καὶ σήμερον κινδυνεύει νὰ ἐξαρτᾶται ἡ ἐθνικότης μας, καὶ ἡ θρησκεία δὲ τῶν πατέρων μας, ὡς θὰ δεῖξωμεν ἄλλοτε, ἐκ λογοπαγιγνίων τοῦ κ. Σάθα. Ἄλλ' ἂν ἀρέσκηται παίζων ἢ ἐμπαίζων ὁ κ. Σάθας, ἡμεῖς δὲν θὰ τὸν μιμηθώμεν, προκειμένης οὕτω σοβαρᾶς ὑποθέσεως. Τρία τινὰ δύναται τις νὰ υποθέσῃ πρὸς ἐρμηνεῖαν τῆς παραδόξου μαρτυρίας τοῦ Σύρου χρονογράφου: «quae Peloponnesus dudum Arabum erato» ἢ ὅτι ὁ Βαρ-Εβραῖος ἐπίστευεν, ὅτι οἱ Ἀραβες πράγματι εἶχον κατὰσχει τὴν Πελοπόννησον, ἢ ὅτι ἔγραψεν αὐτὸς Abarum καὶ οἱ ἀντιγραφεῖς παρεποίησαν εἰς τὸ γνωστότερον Arabum, ἢ ὅτι, τέ-

λος, κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους οἱ Ἀβαρες ὀνομάζοντο καὶ Ἀραβες. Τοῦτο, τὸ πάντων ἀπιθανώτατον, παραδέχεται ὁ κ. Σάθας, μετὰ τῆς χαρακτηριστικῆς αὐτὸν εὐκολίας περὶ τὴν μεταχείρησιν ἱστορικῶν τεκμηρίων· μᾶς διδάσκει δὲ προσέτι, ὅτι ὁ Βαρ-Εβραῖος ἐγνώριζε τοὺς ἀληθεῖς Ἀραβας. (Ὡστε καὶ οἱ Ἀβαρες ἦσαν Ἀραβες, ἀλλ' ὅχι ἀληθεῖς). Ἄλλ' ἴσα ἴσα διότι ἐγνώριζε τοὺς ἀληθεῖς Ἀραβας, εἶνε νοητὸν ὅτι θὰ ὀνόμαζε διὰ τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος λαὸν ἥμιστον γνωστὸν ὑπὸ τοῦτο τὸ ὄνομα, ἄνευ διακριτικοῦ τινος ἐπιθέτου; Εἶνε γνωστὸν, ὅτι ἐκ τῶν πολλῶν Ὀλύμπων, τὸ μέγα τῶν Θεῶν κατοικητήριον ὀνομάζετο ἀπλῶς Ὀλυμπος, πᾶς δὲ ἄλλος ἐλάμβανε τὸ διακριτικόν του ἐπίθετον, οἷον Ὀλυμπος ὁ Μίσιος, ὁ Λαυρεωτικὸς κτλ. Ὡσαύτως ἐλέγετο, Λοκροὶ οἱ Ἐπιζεφύριοι, Ἐπίδαυρος ἡ Λιμηρά. Ὁμοίως Frankfurt am Mein, Châlons-sur-Marne, καὶ μυρία ἄλλα. Ὁ Βαρ-Εβραῖος λοιπὸν δὲν ἠδύνατο νὰ γράψῃ, ἄνευ δεινῆς συγχύσεως, ἀπλῶς Ἀραβας, ἵνα δηλώσῃ τοὺς Ἀβαρας. Μένουσι λοιπὸν αἱ δύο ἄλλαι ὑποθέσεις, ἀμφοτέραι ἐπίσης πιθαναί, ἡ μὲν διὰ τὴν ἀγνοίαν αὐτοῦ τοῦ χρονογράφου, ἡ δὲ διὰ τὴν τῶν ἀντιγραφῶν ἀγνοίαν ἢ παραδρομὴν. Ἄλλ' οὕτως ἡ θεωρία τοῦ κ. Σάθα διαρρηγνύεται ὡς πομφύλυξ, οὐδενὸς πλέον ὑπάρχοντος συνδέσμου μεταξὺ Ἀβάρων καὶ Ἀραβαίων Ἀλθανῶν.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΜΩΡΑΙΤΗΣ

ΤΟ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ ΜΑΡΙΑΣ ΡΟΖΕΤΟΥ

(Ἐκ τῶν τοῦ Ἐδγάρδου Πόε. Μετάφρ. Κ. Ι. Πρασσά)

(Συνέχεια)

«Ἦδη πρέπει νὰ τρηνώμεν πρὸς ἄλλας ἐρεῦνας. Παρατηρήσατε, ὅτι τὸ πτώμα πολὺ ἀμελῶς ἐξητάσθη. Ἀναμφιβίβως, ἄνευ δυσχερείας ἀνεγνωρίσθη ἡ ταυτότης αὐτοῦ πρὸς τὴν ἀπολεσθεῖσαν Μαρίαν· ἀλλ' ὑπῆρχον καὶ ἄλλα πρὸς ἐξέτασιν ἀντικείμενα. Τὸ σῶμα ἦτο ὀπωσδήποτε ἀπογεγυμνωμένον; Ἦ μακρῆτις ἐφόρει κοσμήματα ὁπότεν ἐγκατέλιπε τὴν οἰκίαν; Καὶ εἰ ἐφόρει τοιαῦτα, ἀνευρέθησαν ἐπὶ τοῦ πτώματος; Τὰ σημαντικὰ ταῦτα ζητήματα ἀπολύτως παραμελήθησαν ἐν τῇ ἀνακρίσει, ὑπάρχουσι δὲ καὶ ἄλλα ἴσης ἀξίας, ἐφ' ὧν δὲν ἐδόθη ποσὸς προσοχῆς. Ὁὰ προσπαθήσωμεν δι' ἀτομικῆς ἐρεύνης νὰ εὐχαριστήσωμεν τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν. Ἀνάγκη νὰ ἐξετάσωμεν ἐκ νέου τὰ κατὰ τὴν ἀνάκρισιν τοῦ κ. Εὐσταθίου. Δὲν τρέφω τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν πρὸς τὸ ἄτομον τοῦτο, ἀλλὰ πρέπει ἡ ἐξέτασις ἡμῶν νὰ προβῇ μεθοδικῶς. Ὁὰ ἐξετάσωμεν αὐστηρῶς τὸ κύρος τῶν καταθέσεων τῶν σχετικῶν πρὸς τὰ μέρη εἰς ἃ ἐκεῖνος ἐθεάθη τὴν κυριακὴν· αἱ ἐγγραφαι αὐταὶ μαρτυραὶ συμβαίνει πολλάκις νὰ ἐξαπατῶσιν.

Ἐάν ὁμως εὐρωμεν αὐτάς ἀληθεῖς; ὅ' ἀφῃσώμεν κατὰ μέρος τὸν Εὐσταθίου, ὡς οὐδὲν κοινὸν ἔχοντα πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. Ἡ αὐτοκτονία του, ἐν ᾗ περιπτώσει ἀποδειχθῇ ὁδὸς τις εἰς τὰ πρακτικά, θὰ ἐδυναμώσῃ πολὺ τὰς κατ' αὐτοῦ ὑπονοίας· ἐν ἐναντίᾳ ὁμως περιπτώσει, οὐδὲν τὸ παράδοξον παρέχει αὐτῇ, ὅπερ ν' ἀναγκάσῃ ἡμᾶς νὰ ὑπερπηδήσωμεν τὴν συνήθη ἀνάλυσιν.

Ἄ'Εν τῇ πορείᾳ ἣν ἤδη σοὶ προτείνω, θὰ χωρίσωμεν κατὰ μέρος τὰ ἰσωτερικὰ στοιχεῖα τοῦ δράματος καὶ θὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν ἐπὶ τῆς ἐξωτερικῆς αὐτοῦ ὄψεως. Εἰς τοιοῦτου εἶδους ἐρεῦνας συχνάκις κάμνει τις τὸ λάθος νὰ περιορίζῃ τὴν ἐξέτασιν του εἰς τὰ ἄμεσα γεγονότα καὶ νὰ περιφρονῇ ἀπολύτως τὰ συγγενῇ ἢ ἐπουσιώδη. Αὕτη εἶνε ἡ ἀθλία ἐξίς τῶν ποινικῶν δικαστηρίων, περιοριζομένων εἰς τὸ ἐκ πρώτης ὄψεως φαινόμενον. Ἡ πείρα ἐν τούτοις ἀπέδειξε, καὶ φιλοσοφία ἀληθὴς ὅ' ἀποδεικνύῃ πάντοτε, ὅτι μέγα μέρος τῆς ἀληθείας, τὸ μᾶλλον ἴσως ἀξιόλογον, πηγάζει ἐκ τῶν στοιχείων ἅτινα ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνονται ἄσχετα πρὸς τὴν ὑπόθεσιν. Διὰ τοῦ πνεύματος, ἵνα μὴ εἶπω δι' αὐτοῦ τοῦ γράμματος, τοῦ ἀξιώματος τούτου, ἡ σύγχρονος ἐπιστήμη κατήντησε νὰ κάμῃ τοὺς ὑπολογισμοὺς ἐπὶ τοῦ ἀπροόπτου. Ἀλλὰ μὴ τυχὸν δὲν μὲ ἐνόησες καλῶς; Ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπίνης ἐπιστήμης δεικνύει ἡμῖν διὰ τρόπου τόσον συνεχῆς, ὅτι εἰς γεγονότα συνεχῆ, τυχαῖα καὶ ἐπουσιώδη, ὀφείλομεν τὰς πλέον πολυαριθμοὺς καὶ πολυτίμους ἡμῶν ἀνακαλύψεις, ὅτι κατέστη ἀπολύτως ἀναγκαῖον, ὅπως φθάσωμεν εἰς σημεῖον τι ἐπιτυχίας, νὰ κάμωμεν πᾶσαν δυνατὴν ἀνάλυσιν ἐπὶ τῶν ἐκ τύχης προκυπτόντων γεγονότων, καὶ τῶν ὅλως ἀσχετῶν πρὸς ὅ,τι δύναται τις εὐκόλως νὰ προῖδῃ. Πρὸς τοῦτο, δὲν πρέπει ἐπὶ τῶν ἤδη συμβάντων νὰ στηρίζωμεν πλᾶσμα τῆς φαντασίας ἡμῶν περὶ τοῦ τί ὄφειλε νὰ συνέβῃ. Ἐκ τοῦ τυχαίου δημιουργοῦμεν τὴν ὕλην αὐστηροῦ ὑπολογισμοῦ. Ὑποβάλλομεν τὸ ἀκατανόητον καὶ τὸ ἀκατάληπτον ὑπὸ τοὺς μαθηματικούς τύπους τῶν σχολείων.

Ἐἶνε, ἐπαναλαμβάνω, γεγονὸς πραγματικὸν ὅτι τὸ κάλλιστον τῆς ἀληθείας μέρος ἐπήγαγεν ἐκ τοῦ συγγενοῦς, τεὺ ἐπουσιώδους· καὶ ἐγὼ ἀπλῶς ἐν τῇ παρούσῃ περιστάσει συμμορφοῦμαι πρὸς αὐτὸ τὸ δόγμα, ἵνα ἀπὸ τοῦ τετριμμένου καὶ ἀγόνου πεδίου ἐφ' οὗ ἤδη ἡ ὑπόθεσις κείται, μεταφέρω αὐτὴν πρὸς τὰς συγχρόνους περιστάσεις ὑφ' ὧν περιτοιχεῖται. Ἐν ᾧ χρόνῳ σὺ θὰ ἐξετάζῃς τὸ κύρος τῶν πρακτικῶν, θὰ ἐξετάσω ἐγὼ τὰς ἐφημερίδας κατὰ τρόπον γενικόν, ὅπερ σὺ δὲν ἔκαμες. Μέχρι τοῦδε οὐδὲν ἄλλο ἐκάμομεν ἢ τὴν ἐξέτασιν τοῦ κύρους τῶν γενομένων ἐρευνῶν. Ἀλλὰ πολὺ τῷ ὄντι ὅ' ἀπορήσης βλέπων, ὅτι περιληπτικὴ ἐξέτασις τῶν ἐφημερίδων, ἣν θὰ κάμω, ὅ' ἀποκομίσῃ ἡμῖν μικράς τινας πληροφορίες, χρησίμους ἵνα δόσωσι νέαν τροπὴν εἰς τὴν πορείαν.»

Συμφωνῶς πρὸς τὴν ἰδέαν τοῦ Δυπὲν, ἤρχισα νὰ ἐξετάζω μετ' ἄκρας λεπτομερείας τὰ πρακτικά. Ἀποτέλεσμα τῆς ἐρέυνης μου ὑπῆρξε πλήρης πεποιθήσις περὶ τοῦ κύρους αὐτῶν καὶ κατὰ συνέπειαν περὶ τῆς

ἀθωότητος τοῦ κ. Εὐσταθίου. Κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, ὁ φίλος μου ἐνησχολεῖτο, μετὰ λεπτολογίας ἥτις μοὶ ἐφαίνετο ὅλως περιττῇ, εἰς τὴν ἐξέτασιν τῶν ἐντὸς τῶν ἐφημερίδων ἀναγραφόμενων. Μετὰ παρέλευσιν δὲ μιᾶς ἐβδομάδος παρέθηκε πρὸ τῶν ὁμμάτων μου τὸ ἐξῆς ἐξαγόμενον:

«Πρὸ τριῶν καὶ ἡμίσεος περίπου ἑτῶν παρομοίαν συγκίνησιν παρήγαγεν ἡ ἐξαφάνισις τῆς αὐτῆς Μαρίας Ροζέτου, τῆς μυροπώλιδος τοῦ κ. Λεβλάν. Ἐν τούτοις, μετὰ παρέλευσιν ἐβδομάδος, ἀνεφάνη καὶ πάλιν πρὸ τοῦ συνήθους αὐτῆς λογιστηρίου, ὕγιης ὡς καὶ πρότερον, πλὴν ἑλαφρῆς ἐπὶ τῆς μορφῆς ὡχρότητος, ἀσυνήθους αὐτῇ. Ἡ μήτηρ αὐτῆς καὶ ὁ κ. Λεβλάν ἐδήλωσαν ὅτι ἀπλῶς εἶχε μεταβῇ διὰ φιλικὴν ἐπίσκεψιν εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐσθῆσθη ταχέως. Συμπεραίνομεν, ὅτι καὶ ἡ παρούσα ἐξαφάνισις τῆς εἶνε νεανικὴ τις ἀταξία παρομοίας φύσεως καὶ ὅτι μετὰ τὴν πάροδον ἐβδομάδος ἡ μηνὸς θὰ τὴν ἴδωμεν ἐπανερχομένην ἐν μέσῳ ἡμῶν.»

Ἐσπερινὴ τῆς ἐφημερίδας. — Δευτέρα, 23 Ἰουνίου (1).
«Ἐσπερινὴ τῆς ἐφημερίδας τῆς χθὲς, ἀναφέρει καὶ προτέραν μυστηριώδη ἐξαφάνισιν τῆς δεσποινίδος Ροζέτου. Εἶνε γνωστὸν, ὅτι κατὰ τὴν ἐβδομαδιαίαν ἀπὸ τοῦ μυροπωλείου Λεβλάν ἀπουσίαν τῆς ἐξῆς μετὰ τινος νέου ἀξιωματικοῦ τοῦ ναυτικοῦ, ὀνομαστοῦ διὰ τὴν πρὸς τὰ ὄργια κλίσιν αὐτοῦ. Ἐρῖς, ὡς ὑποτίθεται, ἐπελθοῦσα μετὰ αὐτῶν, παρεκίνησε τὴν Μαρίαν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὰ ἴδια. Γνωρίζομεν κάλλιστα τὸ ὄνομα τοῦ ἀξιωματικοῦ τούτου, ὅστις ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἀπουσιάζει τῶν Παρισίων. ἀλλ' ἀπέχομεν τοῦ νὰ δημοσιεύσωμεν τὸ ὄνομά του». — Ἐρμῆς. Τρίτη, 24 Ἰουνίου (2).

«Κακούργημα ἐκ τῶν πλέον ἀνασιωπῶν διεπράχθη προχθὲς ἐν τοῖς περὶχώροις τῆς πόλεως ταύτης. Κύριός τις, μετὰ τῆς συζύγου καὶ τῆς θυγατρὸς του, ἐμίσθωσε περὶ τὴν δεῖλιν, ἵνα διέλθῃ τὸν ποταμόν, πλοῖόν τι διευθυνόμενον ὑπὸ ἐξ νέων, οἵτινες ὠδήγουν αὐτὸ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ πλησίον τῆς ὁχθῆς τοῦ Σηκουάνα. Φθάσαντες εἰς τὴν ἀντίθετον ὁχθὴν, οἱ τρεῖς ἐπιβάται ἐξήλθον εἰς τὴν ξηρὰν καὶ εἶχον τοσαύτον ἀπομακρυνθῇ τοῦ πλοίου, ὥστε δὲν διέκρινον αὐτὸ, ὅτε ἡ νεῆς παρετῆρσεν ὅτι εἶχε λησμονήσει ἐκεῖ τὸ ἀλεξίηλιν τῆς· μετέβη ὅπως τὸ ἀναλάβῃ, ἀλλ' ἡ ὁμάς τῶν νέων ἀπήγαγεν αὐτὴν, τὴν μετέφερον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ μὲ τὸ στόμα δεδεμένον, τὴν ἐκακοποίησε φοικωδῶς καὶ ἐπὶ τέλους τὴν ἀπέθηκεν ἐπὶ τινος ἄκρας τοῦ ποταμοῦ, ὀλίγον ἀπέχοντος τοῦ μέρους ὁπότεν εἶχε τὸ πρῶτον ἀνέλθει αὕτη εἰς τὸ πλοῖον μετὰ τῶν γονέων τῆς. Οἱ ἀθλοὶ μέχρι τῆς στιγμῆς ταύτης διέφυγον τοὺς ὄνυχας τῆς ἀστυνομίας, ἥτις ὁμως εὐρίσκειται ἐπὶ τὰ ἔχνη καὶ δὲν ὅ' ἀργήσῃ νὰ συλλάβῃ τινὰς ταύτων.»

Πρωτὴν ἡ Ἐφημερίδα. — 25 Ἰουνίου (3).
«Ἐλάβομεν μίαν ἢ δύο ἀνακρινώσεις σκοπὸν ἐχούσας νὰ ἐπιρρίψωσι φῶς εἰς τὸ ἐσχάτως διαπραχθὲν

(1) New York Express.

(2) New York Herald.

(3) New York Courler and Inquirer.

φρικῶδες κακούργημα ἐπὶ τοῦ Μεναι(1)· ἀλλ' ἀφοῦ ὑκύριος οὗτος ἀπεδείχθη κατόπιν δικαστικῆς ἀνακρίσεως ὅλως ἀθῶς, οἱ δὲ συμπερασμοὶ τῶν ἀνταποκριτῶν ἡμῶν δεικνύουσι ζῆλον μᾶλλον ἢ ὀξύνοϊαν, δὲν κρίνομεν πρέπον νὰ δημοσιεύσωμεν αὐτοὺς. — Πρῶτὴν ἢ Ἐφημερίς. — 28 Ἰουνίου (2)

«Ἐλάβομεν πολλὰς ἀνακονώσεις, λίαν ζωηρῶς γεγραμμένας, αἵτινες φαίνονται προερχόμεναι ἐκ διαφόρων πηγῶν καὶ πείθουσιν ἡμᾶς νὰ δεχθῶμεν ὡς βέβαιον τὸ ὅτι ἡ ἀτυχὴς Μαρία ὑπῆρξε τὸ θῦμα μιᾶς τῶν πολυαριθμῶν ὁμάδων τῶν ἀθλίων, αἵτινες λυμαίνονται κατὰ κυριακὴν τὰ περὶχωρα τῆς πόλεως. Ἡ ἰδία ἡμῶν γνώμη μετὰ πεποιθήσεως ὑποστηρίζει τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Προσεχῶς δὲ θὰ προσπαθῶμεν νὰ ἐκθέσωμεν ἐνταῦθα τινὰ τῶν ἐπιχειρημάτων τούτων. — Ἐσπερινὴ Ἐφημερίς. — Τρίτη, 31 Ἰουνίου (3).

«Τὴν δευτέραν, τελωνειακὸς τις ὑπάλληλος παρετήρησεν ἐπὶ τοῦ Σηκουάνα πλοῖον κενόν, ἀκολουθοῦν τὴν ροὴν τοῦ ὕδατος. Τὰ ἱστία ἦσαν ἐναποτεθειμένα εἰς τὸ βῆθος τοῦ πλοίου. Ὁ ὑπάλληλος τὸ ἐρρυμούλησεν εἰς τὴν ξηράν. Τὴν ἐπόμενην πρωΐαν, τὸ πλοῖον τοῦτο ἦτο ἀπεσπασμένον τοῦ μέρους ἐνθα εἶχε προσδεθῆ, καὶ εἶχε γίνεαι φαντον χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ κανεὶς ἐκ τῶν ὑπαλλήλων, εἰς ὧν τὰς χεῖρας μόνον τὸ πηδάλιον τοῦ εἶχε μείνει.» Ἡ Πρωμία. — Πέμπτη, 26 Ἰουνίου (4).

Ἀναγνώσας τὰς διαφόρους ταύτας περιλήψεις, οὐ μόνον εὗρον αὐτάς ξένας πρὸς τὴν ὑπόθεσιν, ἀλλὰ καὶ οὐδὲν μέσον εὗρισκον ἵνα συνδέσω ταύτας πρὸς ἐκείνην. Περιέμεινα λοιπὸν ἐξήγησίν τιναν ὅταν δῃποτε παρὰ τοῦ Δυπέν.

«Δὲν σκοπῶ πρὸς τὸ παρὸν, εἶπε, νὰ προσηλωθῶ ἐπὶ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας τῶν περιλήψεων τούτων. Τὰς προέταξα μόνον τῶν λοιπῶν ἵνα σοὶ δείξω τὴν ὑπερτάτην ἀμέλειαν τῶν ἀστυνομικῶν ὀργάνων, ἅτινα, ἐὰν πρέπη νὰ δώσωμεν πίστιν εἰς τὸν διευθυντὴν αὐτῶν, οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην ὑπόνοιαν συνέλαβον πρὸς τὸν ἀξίωματικὸν τοῦ ναυτικοῦ, περὶ οὗ ἐγένοντο ὑπαινιγμοὶ τινες. Ἐν τούτοις, οὐδὲν, νομίζω, μᾶς κωλύει τοῦ νὰ ὑποθέσωμεν συνάφειάν τινα μεταξὺ τῆς πρώτης καὶ τῆς δευτέρας ἐξαφανίσεως τῆς Μαρίας. Παραδεχθῶμεν, ὅτι ἀποτέλεσμα τῆς πρώτης ἐξαφανίσεως ὑπῆρξε ῥῆξις μεταξὺ τῶν δύο ἐραστῶν καὶ ἡ ἐπάνοδος τῆς προδοθείσης νεάνιδος. Πρέπει νὰ θεωρήσωμεν τὴν δευτέραν ταύτην ἀρπαγὴν (ἐὰν γινώρίζωμεν ὅτι ἡ ἀρπαγὴ ἔλαβε χώραν) ὡς προερχομένην ἐξ αὐτοῦ μάλλον τοῦ προδότου ἢ ἄλλου τινὸς ἀτόμου· δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν τὴν δευτέραν ταύτην φυγὴν ὡς συνέχειαν μάλλον τοῦ παλαιοῦ ἔρωτος ἢ ὡς τὴν ἀρ-

χὴν νέου. Ἡ ἐκεῖνος ὅστις καὶ ἄλλοτε εἶχεν ἦδη φύγει μετ' αὐτῆς τῇ προέτεινε νέαν ἀπαγωγὴν, ἢ ἡ Μαρία εἰς τὴν ἐγένοντο παρὰ τινος ἀτόμου προτάσεις φυγῆς, ἀνεχώρησε μετὰ τινος ἄλλου· ἀλλ' ἡ πρώτη τῶν δύο τούτων ὑποθέσεων εἶνε δεκάκις πιθανωτέρα τῆς ἄλλης! Καὶ ἐνταῦθα, ἐπιτρέψον νὰ σοὶ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν ἐπὶ τοῦ γεγονότος τούτου, τὸ ἀπὸ τῆς πρώτης ἀπαγωγῆς μέχρι τῆς ὑποτιθεμένης δευτέρας διαρρέυσαν χρονικὸν διάστημα κατ' ὀλίγους μόνον μῆνας διαφέρει τῆς διαρκείας τοῦ συνήθους περιπλοῦ τῶν πολεμικῶν ἡμῶν πλοίων. Κατὰ τὴν πρώτην ἀπαγωγὴν ὁ ἐραστὴς ἠναγκάσθη ἄρα νὰ διακόψῃ εἰς τὸ μέσον τὸ ἀνόσιον αὐτοῦ ἔργον, προσκληθεὶς ν' ἀπέλθῃ εἰς τὰ ταξειδιά του, ἐξ ὧν ἐπανελθὼν ἐδράξε τὰς πρώτας εὐκαιρίας ἵνα ἀνανεώσῃ τὸ διακοπὴν ἔργον του ὅπερ δὲν εἶχεν ἐκεῖνος ἐξ ὁλοκληροῦ συμπληρώσει; Ἐφ' ὅλων τούτων οὐδὲν γνωρίζομεν.

«Θὰ εἴπητε βεβαίως ὅτι, ἐν τῇ δευτέρᾳ περιπτώσει, ἡ ἀπαγωγὴ ἦν φανταζόμεθα δὲν ἔλαβε χώραν. Βεβαίως ὅχι· ἀλλὰ δυνάμεθα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι δὲν ἐγένετο ἐπίσης καὶ ἀπόπειρα ἀποτυχούσα; Πλὴν τοῦ Εὐσταθίου, ἴσως δὲ καὶ τοῦ Μπωβαί, δὲν εὐρίσκουμεν ἐραστὰς τῆς Μαρίας ἀποδεδειγμένους, γνωστοὺς καὶ ἐντίμους. Περί οὐδενὸς ἄλλου ἐγένετο λόγος. Ποῖος λοιπὸν εἶνε ὁ μυστηριώδης ἐραστὴς περὶ οὗ οἱ συγγενεῖς (τὸ πλεῖστον τοῦλάχιστον αὐτῶν) οὐδέποτε ἤκουσαν νὰ γίνηται λόγος, ἀλλ' ὅν ἡ Μαρία συναντᾷ τὴν πρωΐαν τῆς κυριακῆς, καὶ τόσον βρθεῖαν ἐμπιστοσύνην τρέφει πρὸς αὐτὸν, ὥστε δὲν διστάζει νὰ μὲν πλησίον του, ἕως οὗ τὰ νυκτερινὰ σκότη κατέρχονται ἐπὶ τῶν μονήρων ἁλῶν τοῦ διαφράγματος τῆς Ρούλης; Τίς εἶνε, ἐπαναλαμβάνω, ὁ μυστηριώδης οὗτος ἐραστὴς, περὶ οὗ οἱ πλείστοι, οἱ συγγενεῖς τοῦλάχιστον, οὐδέποτε ἤκουσαν νὰ γείνη λόγος τις; Καὶ τί σημαίνουν οἱ παράδοξοι ἐκεῖνοι λόγοι τῆς κυρίας Ροζέτου, κατὰ τὴν πρωΐαν τῆς ἐξαφανίσεως τῆς νεάνιδος; φοβούμαι μήπως δὲν ἐπαινίδω πλέον τὴν Μαρίαν.»

«Ἄλλ' ἐὰν δὲν δυνάμεθα νὰ ὑποθέσωμεν ὅτι ἡ κυρία Ροζέτου διετέλει ἐν γνώσει τοῦ περὶ φυγῆς σχεδίου τῆς Μαρίας, δὲν δυνάμεθα τοῦλάχιστον νὰ φαντασθῶμεν τὴν σύλληψιν τοῦ σχεδίου τούτου ὑπὸ τῆς νεάνιδος; Ἀπερχομένη τῆς οἰκίας ἐπληροφόρησε τοὺς οἰκείους ὅτι μετέβαινε πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς θείας τῆς, ἐν ὁδῷ Δρὸν, καὶ ἐπεφόρτισε τὸν Εὐσταθίου νὰ μεταβῇ πρὸς τὸ ἐσπέρα; ἵνα τὴν παραλάβῃ. Ὅθεν, ἐκ πρώτης ὄψεως, τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀντιστρατεύεται σφοδρῶς πρὸς τὰ ὅσα ὑπέβαλον· ἀλλὰ σκεφθῶμεν ὀλίγον τι. Ὅτι πράγματι συνήντησε σύντροφόν τινα, ὅτι διῆλθε μετ' αὐτοῦ τὸν ποταμὸν καὶ ἔφθασεν εἰς τὸ διάφραγμα τῆς Ρούλης ἐν ὥρᾳ ἀρκούντως προκεχωρημένη, περὶ τὴν τρίτην μ.μ. ταῦτα πάντα εἰσὶ γνωστά. Ἀλλὰ δεχομένη οὕτω ν' ἀκολουθήσῃ αὐτὸ τὸ ἄτομον (ἐφ' ὃ ἡ δὴ ποτε σκοπῶ γινώσκω ἢ ἀγνώσκω τῇ μητρὶ αὐτῆς), ὅφειλε νὰ σκεφθῇ τὴν πρόθεσιν τῆς ἡν ἐξέφρασεν ἐγκαταλείπουσα τὴν οἰκίαν, ὡς καὶ τὴν ἐκπληξεν καὶ τὰς ὑπονοίας αἵτινες θὰ ἡγείροντο ἐν

(1) Ὁ Μεναι ἦτο εἰς τῶν πρωτίτως ἐνοχοποιηθέντων καὶ συλληφθέντων. Κατόπιν ἡμᾶς ἀπελύθη ἕκαστος παντελῶς ἐλκεῖσως ἐνδείξεων ἐνοχοποιουσῶν αὐτόν.

(2) New York Courier and Inquirer.

(3) New York Evening Post.

(4) New York Standard.

τῇ καρδίᾳ τοῦ μνηστῆρός της, τοῦ κ. Εὐσταθίου, ὁπότεν μεταβαίνων οὗτος ἐν ὁδῷ Δρόμ, ὅπως τὴν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν οἰκίαν, ἐμάνθανεν ὅτι δὲν ἐφάνη αὐτῇ ποσῶς ἐκεῖ, καὶ ὅταν, μάλιστα, ἐν τῇ ἐπιστροφῇ τοῦ οὗτος εὗρισκεν ὅτι ἡ Μαρία ἀπουσίαζεν ἐπὶ τῆς οἰκίας. Ἐπρέπε, λέγω, νὰ σκεφθῇ πάντα ταῦτα. Ὄφειλε νὰ προῖδῃ τὴν λύπην τοῦ Εὐσταθίου, τὰς ὑπονοίας ὅλων αὐτῆς τῶν φίλων. Φαίνεται ὅτι δὲν εἶχε τὸ θάρρος νὰ ἐπανέλθῃ, φοβούμενη μὴ ἐνδυναμώσῃ τὰς ὑπονοίας. Ἀλλ' αἱ ὑπόνοιαι πολὺ ὀλίγον ἐνδιέφερον αὐτὴν, ἐὰν ὑποθέσωμεν ὅτι ἐφυγε μὲ τὴν πρόθεσιν νὰ μὴ ἐπιστρέψῃ.

«Δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν, ὅτι ἐσκέφθη αὕτη οὕτω πῶς :

«Ἐχὼ συνέντευξιν μετὰ τινος ἀτόμου ἐπὶ σκοπῇ φυγῆς, ἥ δι' ἄλλα σχέδια ἅτινα ἐγὼ μόνῃ γνωρίζω. Πρέπει ν' ἀποσοβῇσά παν ὅ,τι δύναται νὰ μὲ προδόσῃ· πρέπει νὰ ἔχω εἰς τὴν ἐξουσίαν μου χρόνον ἐπαρκῆ, ἵνα ματαιώσω πᾶσαν ἀναζήτησιν. Θὰ προφασισθῶ ὅτι μεταβαίνω πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς θείας μου, ἐν ὁδῷ Δρόμ, καὶ ὅτι θὰ μείνω παρ' αὐτῇ μέχρι ἐσπέρας. Θὰ εἶπω εἰς τὸν Εὐσταθίου νὰ ἔλθῃ ἵνα μὲ συνοδεύσῃ εἰς τὴν οἰκίαν μας ἀφοῦ νυκτώσῃ· τοιοῦτο τρόπος, ἡ ἐκ τῆς οἰκίας ἀπουσία μου, παρατεινομένη ὅσον τοῦτο εἶνε δυνατόν, χωρὶς συνάμα νὰ ἐγείρῃ ὑπονοίας ἢ ἀνησυχίαν, θὰ εἶνε εὐεξήγητος, καὶ ἐγὼ θὰ κερδίσω χρόνον πλεονέτερον ἢ διὰ παντὸς οἰοῦντο ἄλλου μέσου. Ἐὰν παρακαλέσω τὸν Εὐσταθίου νὰ ἔλθῃ πρὸς τὸ ἐσπέρας, δὲν θὰ ἔλθῃ βεβαίως ἐνωρίτερον· ἄλλ' ἐὰν ὁλοτελῶς ἀμελήσω τοῦ νὰ εἶπω πρὸς αὐτὸν νὰ ἔλθῃ, τὸ διὰ τὴν φυγὴν μου προωρισμένον χρονικὸν διάστημα θὰ ἐλαττωθῇ, καθότι θὰ μὲ περιμένωσι νὰ ἐπιστρέψω ἐνωρίς· ἡ δὲ βραδύτης μου θὰ ἐγείρῃ ἐνωρίτερον τὴν ἀνησυχίαν. Λοιπὸν, ἐὰν συνελάβωμεν τὴν ιδέαν νὰ ἐπιστρέψω καὶ πάλιν, ἐὰν περιορισθῶ εἰς ἀπλοῦν περίπατον μετὰ τοῦ ἐν λόγῳ προσώπου, δὲν θὰ ἦναι καλὸν νὰ περιγράψω εἰς τὸν Εὐσταθίου ὅπως ἔλθων μὲ παραλάβῃ· διότι μόλις οὗτος μεταβῇ ἐκεῖ, θὰ παρατηρήσῃ ἀναμφιβόλως ὅτι τὸν ἐνέπαιξα, ἐν ᾧ δύναμαι νὰ τῷ ἀποκρύψω τοῦτο διὰ παντὸς ἐὰν ἐγκαταλίπω τὴν οἰκίαν χωρὶς νὰ τῷ φανερώσω τὸν σκοπὸν μου, καὶ πρὸ τῆς νυκτὸς ἐπιστρέψω καὶ ἀφηγηθῶ τὴν εἰς τὴν θείαν μου, ἐν ὁδῷ Δρόμ, ἐπίσκεψιν. Ἀλλ' ἀφοῦ ὁ σκοπὸς μου εἶνε νὰ μὴ ἐπανέλθω οὐδ' ἐποτε, ἢ τουλάχιστον πρὸ τῆς παρελεύσεως ἑβδομάδων τινων, ἢ πρὶν ἀποκρύψω ἀντικείμενά τινα, πρωτίστως ἀναγκαῖον καὶ τὸ μόνον ἐνδιαιφέρον με εἶνε τὸ νὰ κερδίσω ὅσον οἶόν τε πλεονέτερον χρόνον.»

«Παρετήρησας εἰς τὰς σημειώσεις σου, ὅτι ἡ γενικῶς ἐπικρατοῦσα γνώμη περὶ τῆς θλιβεράς ταύτης ὑποθέσεως, εἶνε καὶ ἥτο, ἀπ' ἀρχῆς, ὅτι ἡ νεάνις ὑπῆρξε τὸ θυμὰ ληστρικῆς τινος συμμορίας. Ὅθεν, ἡ γνώμη τοῦ λαοῦ ἐνίστε δὲν εἶνε ἀξιοκαταφρόνητος. Ὅταν ἐγείρεται ἀφ' ἐαυτῆς, ὅταν ἐκδηλοῦται διὰ τρόπον ἀκριβῶς αὐτομάτου, δυνάμεθα νὰ θεωρήσωμεν αὐτὴν ὡς φαινόμενον ἀνάλογον πρὸς τὴν διεργασίαν νῆς ἐκείνην, ἥτις ἀποτελεῖ τὴν ἰδιοσυγκρασίαν τοῦ πνευματώδους ἀνθρώπου. Κατὰ ἐν-

νῆκοντα ἐννέα ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν δύναμαι νὰ βασισθῶ ἐπὶ τῶν ἀποφάσεών των. Ἀλλ' ἀπαραίτητον εἶνε νὰ μὴ περιέχωσιν αὐταὶ ψηλαφητῶς ἔχνη ἕξ ὡς ἐν παρεισαχθέντα. Ἡ γνώμη δέον νὰ ἦ ἀποκλειστικῶς ἡ ἀτομικὴ σκέψις τοῦ κοινού· καὶ πολλάκις λίαν δυσχερὲς εἶνε νὰ κάμωμεν τὴν διάκρισιν ταύτην. Ἐν τῇ παρουσίᾳ περιπτώσει, μοὶ φαίνεται, ὅτι ἡ κοινὴ αὕτη γνώμη, σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπαρξίν σὺ μ. ο. ρ. ἰ. ε., ἐνεπνεύσθη ὑπὸ τοῦ παραλλήλου καὶ ἐπουσιώδους συμβεβηκότος, ὅπερ ἀφηγοῦμαι ἐν τῇ τρίτῃ τῶν περιλήψεών μου. Ἡ ἀνακαλυψὶς τοῦ πτώματος τῆς Μαρίας, νεάνιδος ὠραίας καὶ περιφώμου, συνεκίνησεν ὁλόκληρον τὴν πόλιν τῶν Παρισίων. Τὸ πτώμα τοῦτο ἀνευρέθη φέρον ἐνδείξεις βίας καὶ πλέον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ. Ἀλλ' εἶνε ἤδη ἀποδεδειγμένον, ὅτι κατ' αὐτὴν ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἡ περὶ τὴν ἐποχὴν κατ' ἣν ὑποτίθεται ὅτι ἡ νεάνις ἐδολοφονήθη, καὶ ἄλλο ἀνοσιούργημα ἀνάλογον πρὸς τοῦτο, καίτοι πολὺ βαρύτερον, διεπράχθη, ὑπὸ ὁμοῦ ἀθλίων νέων, ἐπ' ἄλλης τινὸς νεάνιδος. Εἶνε λοιπὸν ἄξιον ἀπορίας, ἐὰν τὸ δεύτερον τοῦτο κακούργημα ἐπηρεάσῃ τὴν κρίσιν τοῦ κοινού ὡς πρὸς τὸ πρῶτον, ὅπερ εἰσέτι μένει σκοτεινόν; Ἡ κρίσις αὕτη περιέμενε νὰ εὕρῃ πορεῖαν τινὰ, ἣν ν' ἀκολουθήσῃ, καὶ τὸ γνωστὸν ἐγκλημα ἐφαίνετο δεικνύον ταύτην τόσον καλῶς! Καὶ ἡ Μαρία ὡσαύτως εἶχεν ἀνευρεθῇ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ· καὶ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μάλιστα ποταμοῦ ἐφ' οὗ καὶ τὸ γνωστὸν κακούργημα εἶχεν ἐκτελεσθῇ. Τὸ συναφές τῶν δύο τούτων κακούργημάτων εἶχε τι ἐν ἐαυτῷ τόσον ψηλαφητόν, ὥστε θαῦμα θὰ ἦτο ἐὰν τὸ κοινὸν παρέβλεπε τοῦτο. Ἀλλὰ, πράγματι, τὸ ἐν τῶν κακούργημάτων τούτων, ὅπερ εἶνε γνωστὸν τινὶ τρόπῳ διεπράχθη, ἀποδεικνύει ὅτι τὸ ἕτερον κακούργημα, σχεδὸν ταυταχρόνως διαπραχθέν, δὲν ἐξετελέσθη διὰ τοῦ ἰδίου τρόπου. Τῇ ἀληθείᾳ, ἡδυνάτό τις νὰ ἐκλάβῃ ὡς θαῦμα τὸ ὅτι, ἐν ᾧ χρόνῳ συμμορία κακούργων διεπράττεν, ἐν ὠρισμένῳ τόπῳ, κακούργημα πρωτοφανές, ἄλλη συμμορία εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τῆς αὐτῆς πόλεως, ὑπὸ τὰς αὐτὰς περιστάσεις καὶ διὰ τῶν αὐτῶν μέσων καὶ τρόπων, διεπράξεν ἐγκλημα χαρακτηρὸς ἀκριβῶς ὁμοίου καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν ἀκριβῶς ἐποχὴν! Καὶ εἰς τί ἄλλο ἢ γνώμη αὕτη τοῦ λαοῦ ἡ ἐκ τῶν περιστάσεων πηγάσασα ὥθεϊ ἡμᾶς νὰ πιστεύσωμεν, εἰμὴ εἰς τὴν θαυμασίαν σειρὰν τῶν συμπτώσεων;

«Πρὶν ἢ προβῶμεν περαιτέρω, ἄς ρίψωμεν ἐν βλέμματι ἐπὶ τοῦ ὑποτιθεμένου θεάτρου τῆς δολοφονίας, ἐν τῇ λόχμῃ τοῦ διαφράγματος τῆς Ρεύλης. Τὸ δάσος τοῦτο, πυκνότατον, τῷ ὄντι, εὗρίσκεται εἰς τὸ ἔσχατον ἄκρον δημοσίας ὁδοῦ. Ἐντὸς αὐτοῦ, λέγουσιν, εὗρίσκονται τρεῖς ἢ τέσσαρες μεγάλοι λίθοι, σχηματίζοντες εἰδὸς τι ἀνακλίντρου, μετ' ἐρείσινώτου καὶ ὑποποδίου. Ἐπὶ τοῦ ὑψηλοτέρου λίθου ἀνευρέθη λευκὸν ἱσωφόριον ἐπὶ τοῦ δευτέρου, μεταξίνων ὑπόδημα. Ὡσαύτως, ἀνευρέθησαν ἀλεξήλιον, χειρόκτια καὶ ρινόμακτρον, τὸ τελευταῖον δὲ τοῦτο ἔφερε τὸ ὄνομα: Μαρίας Ροζέτου. Τεμάχια ἱσθίων ἦσαν προσκεκολλημένα ἐπὶ τῶν πέριξ βάτων. Ἡ γῆ

ἦτο πεπατημένη, οἱ θάμνοι κεκλιμένοι, καὶ ἐφ' ὧν τῶν ἐκεῖ ἀντικειμένων ἀπετυπούντο τὰ ἔχνη πεισματώδους πάλης.

(ἀκολουθεῖ)

ΕΠΙΣΤΡΑΤΕΙΑΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Η ΠΕΡΙ ΤΟ ΔΙΚΑΖΕΙΝ ΙΚΑΝΟΤΗΣ ΤΟΥ ΑΔΗ-ΗΑΣΣΑ

ΑΝΕΚΔΟΤΟΝ

Καθ' οὗ χρόνον διετέλουν ἐπίστρατος, εἴτε ὦ, ἀπλοῦς στρατιώτης, εἴτε ὦ, ὑπαξιωματικὸς, πολὺ συχνὰ ἔτρωγα εἰς τὸ μαγειρεῖον τοῦ Μάρμπα Γεώργη· ἡ δὲ ὁ Μάρμπα Γεώργης ἐννενηκοντούτης περίπου, ἀλλὰ με ἐξωτερικὸν προζίδον ἄνθρωπον ἐξηκοντούτην μόλις, κατ' ἤγετο ἐκ τῶν πέριξ τῶν Ἰωαννίνων χωρίων, εὐθυτενὴς γεροπαλληκαρῆς, ἐν τῇ νεότητι τοῦ ἐστάθη ἐπαναστάτης ὑπὸ τὸν Μάρκον Μπότσαρη, οὗτινος εἰς ἀνάληψιν διετήρει σπιθαμίστιαν μάχαιραν, ἐκ τεμαχίου ξίφους θραυσθέντος, ἀνήκοντος εἰς τὸν ἥρωα μετὰ ταῦτα ἔμπορος πλούσιος καὶ οἰκογενειάρχης καὶ ἐν τῇ γῆρατι τοῦ πωχρὸς ἐνεκα τῆς καταδρομῆς τῆς τύχης, καὶ ἅπαις ἐνεκα τοῦ θανάτου, ὅστις ἀμειλίκτως ἔθαψεν ἀνὰ ἓνα ὅλους τοὺς βλαστοὺς τῆς καρδίας του, ἐν ὠρίμῳ ἡλικίᾳ, τὸ δὲ μαγειρεῖόν του πενηχρότατον ξύλινον ἐργαστήριον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου δὲν ἐδόλεπε τις ἢ ἐν πύραυρον ἀδιακόπως πληθεύς ἀνημμένων ἀνθρώπων, τρεῖς ἡ τέσσαρα ποτήρια πενηντάρικα, ἀλλὰ τόσα δεκάδικα, τέσσαρα μέτρα κασιτέρικα τῶν 15, 50, 100, καὶ 200 δραμίων, ἐν μικρὸν βαρέλιον οἶνου, μίαν χιλιάραν περιέχουσας ρακὴν, τέσσαρα ἕως πέντε πιάτα μικρά, δύο στενόμακρα τραπέζια, ἀλλὰ δύο στενόμακρα καθίσματα, ἐφ' ὧν δὲν ἤδυναντο νὰ καθίσωσι πλέον τῶν ὀκτώ δαιτημόνων, πέντε ἕως ἑξ περούνια ἐκ κασιτέρου, ἐν μαχαίριον, τὸ ἀνωτέρω μνησθέν τοῦ Μάρκου Μπότσαρη, τέσσαρα ἕως πέντε ψαμῖα, ἐν τιγάνιον, μίαν ἐσχάραν κειμένην ἀεννάως ἐπὶ τοῦ πυραύνου, μίαν πυράγραν, μίαν ἀλατοπεπεροθήκην, μίαν γαβάθην ξυλίνην πλήρη σηκοῦ, σπληνῶν, καρδιῶν, νεφρῶν, καὶ ἀμειλίγων, καὶ ἑτέραν ὁμοίαν πλήρη ἰχθύων, τῶν ὡραίων ἐκείνων ἰχθύων τοῦ Ἀμβρακικοῦ Κόλπου. Τοιοῦτος ἦτον ὁ Μάρμπα Γεώργης καὶ τοιοῦτο τὸ μαγειρεῖόν του!

Ἐπ' ἡγίανα εἰς τὸν Μάρμπα Γεώργη, τὸ μὲν διότι ἐτύγχανε συμπατριώτης μου, τὸ δὲ διότι διετήρει οὐρακὴν τινα καθαρὴν ἐν τῷ μαγειρεῖῳ του, τὸ περισσότερον ὅμως, διότι ἔκλεπτον παρ' αὐτοῦ καὶ ἐν ἀνέκδοτον ἐπεισόδιον τῆς μεγάλης ἡμῶν ἐπαναστάσεως, ὅσκις τὸν εὗρισκον σὲ ὄρεξιν. Ἄς μὴ παραλείψω δὲ νὰ προσθέσω ἐνταῦθα, ὅτι πολλάκις ἐπ' ἡγίανα εἰς τοῦ Μάρμπα Γεώργη ἐξ ἀνάγκης, ὅσκις δηλαδὴ ἐπρόκειτο νὰ κάμω οἰκονομίαν τοιαύτην, ὥστε νὰ μὴ πέσῃ ἔξω ὁ μηνιαῖος προϋπολογισμός μου, ὅστις δὲν ἦτο πολὺ παχύς.

Ἡμέραν τινὰ βροχεράν, καθ' ἣν ὡς ἐκ τούτου δὲν εἴχαμεν γυμνάσιον, ἐπρογευμάτισα παρὰ τῷ Μάρμπα Γεώργη, φαγῶν ἐν λαμπρῷ πετάλι τῆς σχάρας καὶ πῶν ἐκαστὸν δράμια κρασί τῆς Δευκάδος περίφημο, καὶ ἀνέρωτο κατὰ τὴν ἐνορκον διαδεδίωσιν, ἣν μοι ἔκαμεν ὁ σεβάσμιος γέρονς στὰς ψυχὰς τοῦ Μάρκου καὶ τῶν παιδιῶν του. Ἐπειδὴ δὲ ἔδραχε πολὺ καὶ

ἡμῶν ἀπηλλαγμένους ἐπὶ τρεῖς ὥρας τῆς ὑπηρεσίας τοῦ λόχου, ἀτεφάσιμα νὰ διατρίψω τὸ χρονικὸν τοῦτο διάστημα ἐν τῷ μαγειρεῖῳ τοῦ Μάρμπα Γεώργη, τὸν ὁποῖον ἀφοῦ ἐκέρασα ἓνα ἐκατοστάρι κοκρὰς εἰ, δύο δόσεις καὶ εἶχον φύγει πάντες οἱ πελάται του, τὸ πλεῖστον στρατιῶται καὶ ὑπαξιωματικοί, παρεῖλθεσαν νὰ ἔλθῃ νὰ καθίσῃ πλησίον μου γιὰ νὰ ποῦμε κανένα πρᾶγμα τοῦ παληοῦ καίροῦ. Ὁ δυστυχὴς γέρονς εἶχεν ὄρεξιν καὶ εὐχαρίστως ἐκάθισε πλησίον μου. Ἡνοίξαμεν ὀμίλιαν, ὡς συνήθως, ἀπὸ τοῦ Μάρκου Μπότσαρη καὶ τοῦ Κώστα Μπότσαρη, ἀνεφέροντες τὰ Ἰωάννινα καὶ τὸν Ἀλῆ Παοζᾶν καί:

— Ἀχ! μοι εἶπε μετὰ μίσους καὶ πάθους ὁ Μάρμπα Γεώργης, ἦταν σκυλὶ τετραπερασμένο ἐκαῖνος ὁ Ἀλῆ-παζᾶς! Ἐπ' ἄθνηκε ὁ χιτρός μας, εἶνε ἀλήθεια, ἀλλὰ δὲμπορῶ νὰ τοῦ φάγω τὸ δίκιο. Μετὰ τὸν Μάρκο Μπότσαρη, ἦταν ὁ ἐξυπόθετος ἄνθρωπος τῆς Ἡπείρου. Τὸν ἔχω ἰδεῖ πολλὰς φορὰς στὰ Γιάννινα, πληθὺς δὲν ἦταν, ἀλλὰ εἶχε ἓνα μάτι ποῦ σὲ σκόωνε ἅμα τὸ ζύγαζε ἀπάνω σου. Ἐτρεμεν ὁ κόσμος τὸ μάτι τοῦ καὶ ὁ ὅρος παρουσιάζονται μπροστά τοῦ δὲν ντορμουσε νὰ τὸν κυττάξῃ κατὰ μάτης. Φίδι κολωδὸ, ὀχλὸς μ' ὀχτῶ κεφάλια. Εἶχε καὶ ὁ Μάρκος, (ἡδὺς σχωρὲς! ἡμὴ ψυχὴ του) μάτι, ἀλλὰ τὸ μάτι τοῦ Μάρκου σ' ἔκανε νὰ τὸν ἀγαπᾷς, νὰ τὸν πακοῦς καὶ νὰ ἔχῃς θάρρος στὴν καρδίᾳ, ἐνφ' ὅτ' ἐκαῖνον τοῦ Στὰ αὐτὸ ἔκανε, με συμπαθῶν, νὰ κατουρίστῃς ἀπάνω σου. Μόνον Σουλῶτης καὶ πάλε ὀχι Σουλῶτης τῆς ἀδύσε, μποροῦσε νὰ τὸν ἀντικρύξῃ κατὰ μάτης. Τίποτε δὲν τοῦ ἔφευγε τοῦ Ἀλῆ-παζᾶ, εἴτε δίκιο, εἴτε ἄδικο, καὶ ὅταν εὐτύχαινε νὰ δικάσῃ καὶ δὲν ἐνδιαφέρονταν οὔτε γιὰ τὸ ἓνα μέρος, εἴτε γιὰ τὸ ἄλλο, ὑψίστηκε τὸ δίκιο σὺν θεῷ.

— Εἰρεῖς, Μάρμπα-Γεώργη, καμμὴ ἱστορία τέτοια ποῦ νὰ ἔχῃ δικαιοσύνη ὁ Ἀλῆ-παζᾶς; Ἐγὼ, γνωρίζω, ὅτι δικαιοσύνη καὶ Ἀλῆ-παζᾶς εἶνε δύο ἄλλα ἐναντία.

— Εἶρω πολλὰς ἱστορίας, ἀλλὰ θὰ σοῦ εἰπῶ μὲ μαναχὰ γιὰ νὰ καταλάβῃς τί ἦταν αὐτὸς ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἤθελε νὰ φανῇ δίκιος, αὐτὸς ποῦ δὲν εἶχε ἀφῆσαι καμμὴ ἐδικία ἀκάμωτη, ἀλλὰ γιὰ νὰ σοῦ τὴν πῶ αὐτὴ τὴν ἱστορίαν, νὰ με κεράσῃς ἀκόμα πενήντα δράμια λευκαδίτικα.

Βλέπων, ὅτι καὶ τι σπουδαῖον μοι ἐφύλαττεν ὁ Μάρμπα-Γεώργης, ἐξέβαλον ἐκ τοῦ κόλπου μου ἓν πεντάλεπτον καὶ τὸ ἔθεσα ἐπὶ τῆς τραπέζης, ὡς ἀντίτιμον τοῦ ζητηθέντος πενηντάρικου καὶ ἀμέσως ὁ Μάρμπα-Γεώργης ἡγέρθη, ἐπὶ τὸ πενηντάρικο, ἐπέστρεψε πάλιν εἰς τὴν θέσιν του καὶ ἤρχισε διηγούμενος ἐν ἀπερίττῳ δημῶδες γλῶσση:

— Ἐνας Ζιτσιώτης (1) ἰνομαζόμενος Κρομμύδας (2) ἔκανε τὸν ἔμπορον στὰ Γιάννινα καὶ εἶχε μαγαζὶ κοντὰ στὸν Πόλτανο. Τὰ ἐμπορεύματά του πανικὰ, καφέ, ζάχαρι, ρίζι κτλ. τὰ τραβοῦσε ἀπὸ τὸ Δέλβινο, γιὰτί σ' ἐκαῖνον τόγ-καῖρὸ τὸ Δέλβινο ἦταν σκόλα τοῦ Γιαννίνου γιὰ τὸν λόγον ποῦ οἱ Χειμαριώτες καὶ λοιποὶ ἀκροθα-

(1) Ζίτσις αὐτοπόλις τῆς Ἡπείρου ἔχουσα 400 οἰκίας καὶ σχολαρχεῖον. Καίται 5 ὥρας πρὸς δυσμὰς τῶν Ἰωαννίνων καὶ τυγχάνει πατρὶς πολλῶν διαπρεφάντων ἐκὶ πλουτῶν καὶ ἐθνικοῦς αἰσθημάτων. Τὸ ἐπὶ τῆς κορυφῆς αὐτῆς ἐν εἰδὲ ἀκροπόλεως Μοναστήριον τοῦ προφήτου Ἠλίου εἶνε αὐτὸ τοῦτο τὸ ὑπὸ τοῦ Βυρῶνος ὑμνηθέν. Συνώνυμος τῆς Ζίτσης ὑπάρχει μία ἐκ τῶν πρωτοευσῶν τῆς Σερβίας πόλεως.

(2) Καθόσον γνωρίζω ὁ Κρομμύδας οὗτος τυγχάνει πάππος τοῦ ἐν Ρουμανίᾳ διατρίβοντος κ. Δημ. Φιλίτου τοῦ εὐεργετήσαντος τὴν γεννέτειράν του κωμόπολιν διὰ λαμπροῦ παρθενωγείου, πλουσίας πεποικισμένου.